

13.11.24

9-А клас

Історія України

вч. Рзаєва Н.О.

Тема: Початок українського національного відродження.

Мета: ознайомити учнів із процесом розвитку національної ідеї в суспільно-політичному русі України першої половини XIX ст., та внеском її видатних представників у цей процес; формувати в учнів знання про початок національного відродження ; формування української національної самосвідомості ; визначати хронологічну послідовність подій даного періоду; формувати вміння аналізувати історичні документи ; виховувати повагу до людей – носіїв національної ідеї в суспільно – політичному русі .

Актуалізація опорних знань

Пригадаймо!

- В яких галузях промисловості розпочинається промисловий переворот?
- Які факти засвідчують зародження фабрично-заводської промисловості?
- Назвати факти, які засвідчують зародження машинобудування, металургії, паливної промисловості.
- Які фактори в розвитку транспорту сприяли початку, а які гальмували початок промислового перевороту?
- Назвіть центри цукроваріння, сукнарства, розвитку металургії, машинобудування, паливної промисловості.

Мотивація навчальної діяльності

Сьогодні ми з вами поговоримо про розвиток національної ідеї в суспільно–політичному русі України першої половини XIX століття та спробуємо визначити внесок видатних представників у цей процес. Даваймо пригадаємо, що на початку XIX століття українські землі перебували у складі двох держав: Австро-Угорщини

та Російської імперії. Кожна держава мала свій вплив на українські землі. Саме на Наддніпрянській Україні розпочинається пробудження української нації.

Евристична бесіда

Пригадайте, чому саме на Наддніпрянській Україні?

Які умови необхідні для створення власної держави?

Вивчення нового матеріалу

Основні дати

1780 -1790 р.р. – існування гуртка «Патріотів рідного краю» у Новгород – Сіверському.

1787 р. – В.Капніст очолив гурток автономістів.

1791 р. – місія В. Капніста до Берліна.

1798 р. – вихід у світ «Енеїди» І. Котляревського.

1805 р. – відкриття Харківського університету.

1816 – 1819 р.р. – видання « Українського вісника »

Кінець 1820- початок 30 – х р.р. – діяв гурток « Харківських романтиків »

1834 р. – видано « Малоросійські оповідання » Г. Квітки – Основ'яненка.

Січень 1848 – березень 1847 р.р. – діяльність Кирило – Мефодіївського братства.

Робота з термінами й поняттями (запишіть)

Суспільно-політичний рух- своєрідна форма вияву політичної активності людських мас. Спільна діяльність людей, що різняться своїми ідейними засадами, цілями та способами досягнення мети, кількістю та роллю у політичному житті.

Автономія- самоврядування певної частини держави, що здійснюється в межах, передбачених загальним державним законом(Конституцією)

Українська національна ідея- усвідомлення українцями себе як окремої нації, народу з власною історією, мовою, культурою, власними ідеями, поглядами на майбутнє України.

Менталітет – внутрішній, інтелектуальний світ індивіда, його духовність; характерний для суспільної групи, спосіб мислення, світосприйняття, психологія.

Панславізм – культурна і політична течія серед слов'янських народів, в основі якої лежить уявлення про етнічну і мовну спорідненість слов'ян, необхідність їх політичного об'єднання.

Політична партія – політична організація, яка виражає інтереси певної соціальної групи, прагне досягнення певних цілей: оволодіти державною владою, впливати на формування та політику державних органів.

Хвилинка відпочинку. Гімнастика для очей

https://youtu.be/u_fLRqqJ59E?si=uANSHgRkLIGVwBpf

Робота з схемою (занотуйте в зошит)

Національне відродження

Українське національне відродження почалося наприкінці XVIII ст., як антитеза тяжкому політичному й соціально-економічному становищу та культурному занепаду, в якому опинився народ

Звернення до героїчного минулого, народної творчості, мовного багатства

Звернення інтелігенції до народної словесності

Поширення масонства в містах України

Розвиток літератури та української літературної мови

Створення таємних політичних організацій в Україні

Кирило-Мефодіївське товариство

Почався перехід від дворянської революційності до різночинного періоду в історії визвольного руху

Початок модерного українського національно-культурного руху дослідники пов'язують із публікацією Іваном Котляревським у 1798 р. своєї «Енеїди» — першого твору української літератури, написаного живою народною мовою, де уславлювалося козацтво.

На поч. XIX ст. – м.Харків – основний центр українського відродження

40-ві рр. XIX ст. –
українська
інтелігенція і
різночинці (вихідці
з різних верств
суспільства –
дворянство, купці,
міщани, селяни)
очолюють
національне
відродження

У 1805 р. з ініціативи відомого громадського діяча і вченого **Василя Каразіна (1773–1842)** відкрився **Харківський університет**

Василь Каразин
«український
Ломоносов», як
називали Каразіна
сучасники

Узагальнення. Систематизація. Рефлексія.

Бесіда

1. У чому полягав початок українського національного відродження?
2. Які прояви національного відродження були характерні для Слобожанщини в першій половині XIX ст.?
3. Чим характеризувалась діяльність Новгород-Сіверського автономістського гуртка?
4. Чи згодні ви з твердженням про те, що наприкінці XVIII — на початку XIX ст. Слобожанщина стала колыскою загальноукраїнського національно-культурного відродження? Свою думку доведіть.
5. Який внесок зробив Новгород-Сіверський гурток в український національно-визвольний рух?

Перегляньте відео: <https://youtu.be/8BbscYYgTWk?si=T-K1xuCzjvtcKzI0>

Домашнє завдання:

1. Прочитати § 5 (1-2 пункти).
2. Запишіть діяльність В. Капніста, В. Каразіна.

Завдання надсилайте на освітню платформу Human або на ел. адресу

nataliarzaeva5@gmail.com

Бажаю успіхів у навчанні!